

Nousiaisten kunta

VARHAISKASVATUKSEN LAATUKÄSIKIRJA

6.3.2014

8.12.2015

16.1.2018

16.1.2019

16.1.2020

28.2.2022

Sisällys

1 JOHDANTO	2
1.1 YLEISTÄ	2
1.2 ARVOT, TAVOITTEET, TOIMINTA-AJATUS	2
1.3 TYÖRYHMÄ	2
2 TOIMINTAOHJEET	2
2.1 UUDEN LAPSEN TUTUSTUMISKÄYNNIT	3
2.2 VARHAISKASVATUKSEN ALOITTAMINEN	5
2.3 LAPSEN TULO- JA LÄHTÖTILANNE VARHAISKASVATUKSESSA	7
2.4 RUOKAILU PÄIVÄHOIDOSSA	9
2.5 LAPSEN SAIRASTUMINEN	11
2.6 VAITIOLOVELVOLLISUUS PÄIVÄHOIDOSSA	13
2.7 LAPSEN KATOAMINEN	15
2.8 VARHAISERITYISKASVATUS	17
2.9 YHTEISESTI TOTEUTETTAVAT SÄÄNNÖT VARHAISKASVATUKSESSA	19
2.10 KIUSAAMISEN EHKÄISY JA KIUSAAMISEEN PUUTTUMINEN VARHAISKASVATUKSESSA	21
VAITIOLOSITOUS.....	25
VARHAISKASVATUKSEN LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA	26
Lääkehoitosuunnitelma varhaiskasvatuksessa (päivähoito, aamu- ja iltapäivätoiminta, esikoulu) ja koulussa	28
Lapsen / oppilaan lääkehoitosuunnitelma.....	29

JOHDANTO

1.1 YLEISTÄ

Laatukäsikirja on apuväline arjen työssä. Laatukäsikirjan tavoitteena on parantaa ja kehittää kuntamme varhaiskasvatusta. Olemme arvioineet, mikä toimii varhaiskasvatuksessa hyvin ja missä on kehitettävää. Laatukäsikirjaan kuuluvat selkeät toimintaohjeet asioista, joiden käytäntöä on haluttu yhtenäistää koko varhaiskasvatuksessa. Ohjeet tukevat laatua ja tasavertaisuutta.

Laatukäsikirjan laadinta aloitettiin syyskuussa v. 2006. Sosiaalilautakunta on hyväksynyt laatukäsikirjan 3.7.2007. Laatukäsikirjaa tarkistetaan joka toinen vuosi.

Vanhemmat saavat halutessaan laatukäsikirjan luettavaksi hoitopaikasta. Laatukäsikirja on myös luettavissa kunnan nettisivuilla.

1.2 ARVOT, TAVOITTEET, TOIMINTA-AJATUS

Nousiaisten kunnan varhaiskasvatuksen arvot, tavoitteet ja toiminta-ajatus löytyvät varhaiskasvatussuunnitelmasta. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin vuoden 2019 aikana ja se hyväksyttiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa 11.6.2019 (60 §). Varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin uudelleen kevään 2022 aikana.

1.3 TYÖRYHMÄ

Laatukäsikirjaa laatineeseen työryhmään on kuulunut varhaiskasvatuksen eri alojen asiantuntijoita.

2 TOIMINTAOHJEET

Työryhmä on laatinut yht. 10 toimintaohjetta, jotka kuuluvat tähän käsikirjaan. Jokaiseen toimintaohjeeseen on kirjattu vastuuhenkilö. Toimintaohjeet on annettu ns. työversiona jokaisen varhaiskasvatuksen työntekijän luettavaksi, kommentoitavaksi ja muutettavaksi. Kaikki varhaiskasvatuksen henkilöstöön kuuluvat ovat siten hyväksyneet toimintaohjeet. Toimintaohjeita on päivitetty työryhmän kokouksessa 28.2.2022 ja 9.2.2022.

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.1 UUDEN LAPSEN TUTUSTUMISKÄYNNIT	28.2.2022 / V. 6	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Varhaiskasvatuksen aloituksen helpottaminen 2. Turvallisen ja luottamusta herättävän ilmapiirin luominen. Lapsi tuntee olonsa turvalliseksi ja vanhempi voi luottavaisin mielin jättää lapsensa varhaiskasvatukseen. 3. Luodaan pohja yhteistyölle		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
<ul style="list-style-type: none"> - Tutustumisajankohta sovitaan etukäteen. Vanhemman tuodessa lapsen tutustumaan, he palauttavat varhaiskasvatuksen sijoituspäätöksen mukana saadun lapsen alkutiedot –lomakkeen, joka käydään läpi vanhempien kanssa keskustellen varhaiskasvatuksen alussa. Perhepäivähoidossa laaditaan hoitosopimus. - Varhaiskasvatuspaikkaan tutustuminen on tärkeää. Jokainen lapsi käy tutustumassa varhaiskasvatuspaikkaan ennen varhaiskasvatuksen alkua. Pienen lapsen kohdalla tutustumiskäyntejä voi olla useita. - Lapsi tutustuu varhaiskasvatuspaikkaan ensimmäisenä kertana yhdessä huoltajansa kanssa. - Henkilökunta tietää uuden lapsen tulosta. - Henkilökunta valmistautuu lapsen tuloon (esim. oma naulakko, sänky, ruokapaikka, nfc-tunnisteiden rekisteriointi). - Lapselle puhutaan tulevasta varhaiskasvatuksesta positiivisella tavalla. - Lapsen ja vanhemman lämmin vastaanotto: lapsen omien paikkojen, ryhmän, aikuisten, lasten ym. esittely. - Lapsi ei ruokaile tutustumiskäynneillä. 	<ul style="list-style-type: none"> Vanhemmat, varhaiskasvatuksen edustaja Vanhemmat Vanhemmat, lapsiryhmän kasvatushenkilö Varhaiskasvatuksen edustaja Lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat Lapsiryhmän henkilöstö Lapsiryhmän henkilöstö 	<ul style="list-style-type: none"> Ennen varhaiskasvatuksen alkua Ennen varhaiskasvatuksen alkua Ennen varhaiskasvatuksen alkua Ennen tutustumista Ennen tutustumista Ennen varhaiskasvatuksen alkua Lapsen tutustuessa Lapsen tutustuessa

<ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteena on, että joku ryhmän henkilöstöstä vastaanottaa lapsen tutustumispäivänä sekä varhaiskasvatuksen alkaessa. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Lapsen tutustuessa ja aloittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Vanhempien kanssa käydään läpi varhaiskasvatuspaikan tavat ja säännöt. 	Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö	Lapsen tutustuessa

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.2 VARHAISKASVATUKSEN ALOITTAMINEN	28.2.2022 / V. 8	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Varhaiskasvatuksen aloituksen helpottaminen 2. Lapsen turvallisuuden lisääminen 3. Hyvän yhteistyön luominen kodin ja varhaiskasvatuspaikan välille		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
<ul style="list-style-type: none"> - Lasta tuetaan varhaiskasvatuksen aloittamisessa myönteisessä hengessä. Lapselle puhutaan varhaiskasvatuksesta positiivisella asenteella. - Myös vanhempia tuetaan lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen. - Vanhemmat ja henkilöstö keskustelevat avoimesti tavasta, miten lapsen tulo ja lähtö hoituvat parhaiten. Jollekin vanhemmalle ja lapselle sopii paremmin se, että vanhempi antaa ehkä itkevänkin lapsen hoitajan syliin. Avoimuus on erityisen tärkeää pienten lasten varhaiskasvatuksen alussa. - Molemmille vanhemmille esitellään varhaiskasvatushenkilöstö. - Lapsella saa olla mukana oma turvalelu tms., lelupäivinä mukana voi olla joku muukin lelu. - Henkilöstö kertoo lapsen päivästä positiivisesti, aidosti ja totuudenmukaisesti. Vanhemmille kerrotaan, että päivän aikana tapahtuneet haasteelliset tilanteet on jo selvitetty. - Vanhemmat toimittavat tarvittavat varusteet ja henkilöstö tarvittaessa neuvoo vanhempia siinä. Vanhemmat nimikoivat lapsensa varusteet. Vanhemmat huolehtivat kuravaatteiden pesemisestä ja kuivaamisesta käytön jälkeen. - Ulkoilu kuuluu päivittäiseen ohjelmaan sään huomioiden. Lapsi puetaan sopivasti sään mukaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö 	<ul style="list-style-type: none"> Ennen varhaiskasvatuksen alkua Ennen varhaiskasvatuksen alkua Varhaiskasvatuksen alussa ja aamuisin lasta tuotaessa Varhaiskasvatuksen alussa Varhaiskasvatuksen alussa Tarvittaessa Varhaiskasvatuksen alussa ja tarvittaessa Sään ja tarpeen mukaan

<ul style="list-style-type: none">- Lapsen hoitoajat ilmoitetaan sähköisesti 1,5 viikkoa aiemmin klo 9:00 mennessä. Vanhemmat ovat velvollisia noudattamaan sovittuja hoitoaikoja. Muutoksista on ilmoitettava mahdollisimman pian varhaiskasvatuspaikkaan. Jos vanhempi myöhästyy hausta, huolehtii hän varahakijan hakemaan lapsen. Vanhemmat ovat ilmoittaneet varahakijan nimen ja puhelinnumeron varhaiskasvatuspaikkaan.	Vanhemmat	Aina ja tarvittaessa
--	-----------	----------------------

TOIMINTAOHJE 2.3 LAPSEN TULO- JA LÄHTÖTILANNE VARHAISKASVATUKSESSA	PVM JA VERSIO 28.2.2022 / V.8	
ORGANISAATIO Nousiaisten varhaiskasvatus	LAATIJA Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE 1. Lapsen turvallisuuden takaaminen. 2. Lapsen ja hänen saattajansa huomioiminen. 3. Tiedonkulun varmistaminen perheen ja varhaiskasvatuksen välillä.		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE) <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen alkaessa sovitaan lapsen vanhempien kanssa, mihin lapsi varhaiskasvatuspaikassa tuodaan. - Kädet pestään aamulla varhaiskasvatukseen tullessa infektioiden ehkäisemiseksi. - Varhaiskasvatukseen tuotaessa vanhemmat leimaavat lapsen sisään mobiiliin, jolloin vastuu lapsesta siirtyy varhaiskasvatukselle. - Varhaiskasvatuksen henkilöstö huomioi henkilökohtaisesti jokaisen ryhmään saapuvan lapsen ja hänen saattajansa. - Vanhempi saattaa lapsen aikuisen luokse ja huolehtii ennen poistumistaan, että lapsi huomataan henkilökunnan toimesta, niin ettei lapsi jää yksin esimerkiksi eteiseen. Lasta hakiessa hänen saattajansa leimaavat lapsen ulos varhaiskasvatuksesta. Tällöin vastuu lapsesta siirtyy saattajalle. - Lapsen saattaja varaa riittävästi aikaa lapsen tulo- ja lähtötilanteisiin. Lapsi ei päätä, lähteekö kotiin vai jatkaako vielä leikkiä. - Varhaiskasvatuspaikan pihalta lapsi poistuu vain hakijansa seurassa, ei yksin, eikä lähde etukäteen esim. autoon. Lapsen turvallisuus on tulo- ja lähtötilanteissa hyvin tärkeää. Vastuu siirtyy hakijalle lapsen ulosleimauksen yhteydessä. Varhaiskasvatusportin avaa vain aikuinen. 	VASTUUHLÖT Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Lapsiryhmän henkilöstö Lapsen saattaja Lapsen saattaja Lapsen saattaja	HUOM. / AIKATAULU Varhaiskasvatuksen alkaessa Lapsen saapuessa Lapsen saapuessa Lapsen saapuessa Lapsen saapuessa ja lähtiessä Lapsen saapuessa ja lähtiessä Lapsen lähtiessä

<ul style="list-style-type: none"> - Jos epäillään, ettei lasta voi luovuttaa hakijalle, kysytään asiasta hakijalta suoraan ja avoimesti toisen työntekijän kanssa, mikäli se on mahdollista. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Lapsen lähtiessä
<ul style="list-style-type: none"> - Mikäli henkilöstö toteaa, ettei lasta voi luovuttaa hakijalle ja hän kuitenkin vastustelusta huolimatta vie lapsen, otetaan yhteys hätäkeskukseen, puh. 112. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Lapsen lähtiessä
<ul style="list-style-type: none"> - Perhepäivähoitoa koskevaan hoitosopimukseen tai lapsen vasuun kirjataan lapsen varahakija ja hänen yhteystietonsa. Varahakijaan/-hakijoihin otetaan yhteyttä, jos vanhemmat eivät tule hakemaan lasta ja vanhempiin ei saada yhteyttä puhelimitse. 	Varhaiskasvatuk- sen edustaja, lapsiryhmän henkilöstö	Varhaiskasvatuk- sen alkaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Jos lasta ei haeta varhaiskasvatuksesta ja yhteyttä ei saada vanhempiin tai varahakijaan, otetaan yhteys hätäkeskukseen, puh. 112. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Vanhempien on ilmoitettava hoitoajat etukäteen, viimeistään 1,5 viikkoa aiemmin perjantaihin klo 9:00 mennessä, jotta tiedetään, milloin lapsi on varhaiskasvatuksessa. 	Vanhemmat	Ajoissa etukäteen
<ul style="list-style-type: none"> - Lapsen saattajan / vanhemman on pidettävä kiinni sovituista ajoista, etteivät lapsi ja henkilöstö turhaan huolestu. Muutoksista on ilmoitettava välittömästi. 	Vanhemmat	Tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Lapsi voidaan luovuttaa varhaiskasvatuksesta vanhempien lisäksi, etukäteen ilmoitetulle henkilölle. 	Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.4 RUOKAILU VARHAISKASVATUKSESSA	28.2.2022 V. 8	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Terveellisen ja monipuolisen ruokavalion tarjoaminen varhaiskasvatuksessa oleville lapsille 2. Ruokatapojen opettelu 3. Miellyttävän ruokailutilanteen luominen 4. Omatoimisuuteen kannustaminen		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksessa tarjottavat ateriat (yleisimmin aamupala, lounas, välipala) kattavat 2/3 koko päivän ravintomäärästä. - Suosituksena on, että varhaiskasvatuksessa oleva lapsi saa kotonakin lämpimän aterian varhaiskasvatuspäivän jälkeen. - Henkilöstön on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa oleva lapsi saa kaikki hänelle kuuluvat ateriat. - Vanhemmat kertovat, mikäli lapsi syö aamupalan jo kotona. Vanhemmat huolehtivat, että aamupala on riittävä, jotta lapsi jaksaa touhuta lounaaseen asti. - Lasta houkutellaan maistamaan uusia makuja ja ruokia. Ruuasta puhutaan lapselle positiivisesti. - Lapselle tarjotaan hänen ikänsä ja yksilöllisyytensä huomioon ottaen sopivan kokoisia annoksia. - Lasta ei istuteta ruokapöydässä turhaan, eikä häntä pakoteta syömään. - Vanhemmat kertovat, jos esim. neuvolasta on suositeltu lapsen ruokailun rajoitusta. Lapsen ruokailua rajoitetaan hienotunteisesti. - Lapsen mahdollista erityisruokavaliota noudatetaan sekä varhaiskasvatuksessa että kotona. Vanhemmat toimittavat lääkärin- tai terveydenhoitajan todistuksen vältettävistä ruoka-aineista. Vuosittain vanhemmat ilmoittavat ruokainerajoitusten muutoksista. 	Lapsiryhmän henkilöstö ja keskuskeittiön henkilökunta Vanhemmat Lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat Lapsiryhmän henkilöstö, Lapsiryhmän henkilöstö Lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö Vanhemmat, lapsiryhmän ja keskuskeittiön henkilökunta	Lapsen hoitopäivinä Päivittäin Lapsen hoitopäivinä Hoitopäivän aamuina Aina Aina Aina Tarvittaessa Tarvittaessa

<ul style="list-style-type: none"> - Keittiöhenkilöstö merkitsee erityisruoka-annokset. Varhaiskasvatuksen henkilöstö varmistuu erityisruoka-annosten merkinnöistä ja siitä, että annos soveltuu kyseiselle lapselle tarjottavaksi. 	Keittiöhenkilöstö, varhaiskasvatuksen henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksessa alle 1-vuotiaille annettavat äidinmaidonkorvikkeet kuuluvat tarjottaviin ruoka-aineisiin. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Lapsen ollessa alle 1-vuotias
<ul style="list-style-type: none"> - Käsienpesu suoritetaan aina ennen ruokailua. Käsidesiä käytetään harkinnan mukaan käsienpesun lisäksi. Käsidesin käyttöä tehostetaan infektioiden aikana. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Ennen ruokailua, tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Suositetaan terveellistä, monipuolista, ravitsevaa sekä vähärasvaista (margariinina Keiju, juomana rasvaton maito), vähäsuolaista ja -sokerista ravintoa. Lapsen syntymäpäivinä ei suositella karkkien tai muiden herkkujen tarjoamista (Akselin hammashuollon suositus). Mausteita käytetään lasten iän ja harkinnan mukaan. 	Vanhemmat, lapsiryhmän ja keskuskeittiön henkilökunta	Aina ja tarpeen mukaan
<ul style="list-style-type: none"> - Lapsille kerrotaan, mitä ruokaa on tarjolla. Ruokailuun varataan riittävästi aikaa ja ruokailutilanteesta pyritään tekemään mahdollisimman rauhallinen ja mukava. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Ruokailun yhteydessä opetellaan kauniita ruokailu- ja käytöstapoja ja opetellaan veitsen ja haarukan käyttöä. Henkilöstö ruokailee lasten kanssa mahdollisuuksien mukaan. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina, mahdollisuuksien mukaan
<ul style="list-style-type: none"> - Välipalalla suositetaan tummaa leipää vaalean sijaan ja vältetään sokeripitoisia ja makeita välipaloja. Hyvä välipala on esim. maito (ei mehu) ja leipä sekä hedelmä tai juures. 	Lapsiryhmän ja keskuskeittiön henkilökunta	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Lapsia kannustetaan ja ohjataan omatoimisuuteen ja kauniiden ruokailutapojen oppimiseen. Henkilöstö toimii hyvänä esimerkkinä. 	Lapsiryhmän ja keskuskeittiön henkilökunta	Joskus
<ul style="list-style-type: none"> - Lapselle annetaan Xylitol-pastilli lounaan jälkeen. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Päiväkotien ruokailussa toimitaan omavalvontasuunnitelman ja varhaiskasvatuksen ruokailusuosituksen (2018) mukaan. 	Keskuskeittiön henkilökunta, varhaiskasvatuksen henkilöstö	Aina

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.5 LAPSEN SAIRASTUMINEN	28.2.2022 / V. 8	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Lapsen ja koko varhaiskasvatusryhmän terveydentilan varmistaminen 2. Lapsen ja koko varhaiskasvatusryhmän turvallisuuden varmistaminen		
- SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
- Sairaalla lapsen paikka ei ole varhaiskasvatuksessa. Jos lapsi on huonokuntoisena varhaiskasvatuksessa, sairauksien kesto pitkittyy ja tartuntatautiin leviämistä ei pystytä ehkäisemään. Sairauksien ehkäisyssä ja leviämisen ehkäisyssä on syytä kiinnittää huomiota tehostettuun käsihygieniaan.	Vanhemmat	Tarvittaessa
- Lapsi pitää tarvittaessa viedä lääkäriin. Lapsi ei tule varhaiskasvatuskuntoiseksi antamalla kuumetta alentavaa lääkettä.	Vanhemmat	Tarvittaessa
- Sairaalla lapsen hoidossa, poissaoloissa, lääkityksissä ja ennaltaehkäisyssä noudatetaan neuvolan ja terveydenhuollon ohjeita. Lapsen tulee olla siinä kunnossa, että hän jaksaa ulkoilla ja leikkiä varhaiskasvatuksen aikana.	Vanhemmat	Tarvittaessa
- Neuvolan suosituksesta varhaiskasvatuksessa noudatetaan infektio- ja tartuntatauti-ohjeita Lastentalo.fi ohjeistuksia (terveyskylä.fi/lastentalo).	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Tarvittaessa
- Mikäli perheessä on herkästi tarttuvaa tautia, esim. vatsatauti tai silmätulehdusta, suositellaan kaikkien perheen varhaiskasvatusikäisten lasten olevan kotona tartuntavaaran vuoksi.	Vanhemmat	Tarvittaessa
- Lapselle ei anneta varhaiskasvatuksessa muita kuin pitkäaikaissairauksien hoitoon vaadittavia lääkkeitä, jotka liittyvät lapsen sairauteen esim. astmaan, diabetekseen, epilepsiaan ja anafylaktiseen eli voimakkaaseen allergiareaktioon (Epipen, injektio-kynä). Vanhemmat antavat näissä tapauksissa selkeät suulliset ja kirjalliset ohjeet ja neuvot lääkkeiden annosta ja annostusohjeista, jotka kirjataan lapsen vasun liitteenä olevaan lääkehoitosuunnitelmaan.	Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa

<p>Vanhemmat merkitsevät lapsen lääkkeisiin hänen nimensä ja toimittavat ne varhaiskasvatukseen. Lapsen lääkityksestä on annettava tieto myös lapsen varahoitopaikkaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lapsen mahdolliset lääkkeet säilytetään turvallisessa paikassa, johon lapset eivät pääse käsiksi. - Vanhemmat toimittavat kuumekeuhkokuumeita saavasta lapsesta tarvittavat ohjeet ja kuumetta alentavat lääkkeet varhaiskasvatuspaikkaan. - Jos lapsi sairastuu, otetaan vanhempiin yhteys. Vanhemmat tulevat hakemaan sairaan lapsensa varhaiskasvatuksesta pois mahdollisimman nopeasti tai järjestävät varahakijan hakemaan lapsen. - Lapselle ei anneta varhaiskasvatuksessa antibioottia, eikä yskänlääkkeitä tai silmätippoja. Vanhempien tulee mainita lääkärille lapsen olevan varhaiskasvatuksessa. - Varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelma on sivulla 26. 	<p>Lapsiryhmän henkilöstö</p> <p>Vanhemmat</p> <p>Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö</p> <p>Vanhemmat, lapsiryhmän henkilöstö</p>	<p>Tarvittaessa</p> <p>Tarvittaessa</p> <p>Tarvittaessa</p> <p>Tarvittaessa</p>
---	--	---

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.6 VAITIOLOVELVOLLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA	28.2.2022 / V. 8	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Lapsen yksityisyyden suojaaminen 2. Vanhempien ja koko perheen yksityisyyden suojaaminen		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
- Kaikkien varhaiskasvatuksen parissa työskentelevien on noudatettava vaitiolovelvollisuutta, myös vapaa-aikana ja palvelussuhteen päätyttyä.	Varhaiskasvatuksen henkilökunta	Aina
- Varhaiskasvatuksen henkilökuntaa sitoo vaitiolovelvollisuus kaikkien lasten ja heidän perheistään saatuja tietoja. Salassa pidettäviä asioita ovat lasta ja perhettä koskevat tiedot ja asiakirjat, mitkä on saanut työssään tietää.	Varhaiskasvatuksen henkilöstö	Aina
- Vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta voi seurata sakko- tai vankeusrangaistus.		
- Henkilöstön (tai sijaisen) aloittaessa työt hän tutustuu ja allekirjoittaa liitteenä olevan vaitiolositoumuksen.	Varhaiskasvatuksen henkilöstö, lähiesimies	Työsuhteen alkaessa
- Lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen vanhempia pyydetään täyttämään lomake, keiden kaikkien eri tahojen kanssa varhaiskasvatuksen henkilöstö saa tarvittaessa olla yhteydessä ja tehdä yhteistyötä. Samassa lomakkeessa pyydetään vanhemmilta lupa, saako lapsi näkyä tiedotusvälineissä.	Päiväkodin johtaja, varhaiskasvatusohjaaja, vanhemmat, varhaiskasvatuksen henkilöstö	Lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen
- Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuspaikasta toiseen tai esiopetukseen, siirretään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämiseksi tarvittavat tiedot niin, että vanhemmat ovat asiasta tietoisia.	Varhaiskasvatuksen henkilöstö	Aina
- Lapsen etu menee kaiken edelle. Henkilöstöllä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, jos he saavat tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat	Varhaiskasvatuksen henkilöstö	Tarvittaessa

<p>olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Ilmoitus on aina tehtävä viipymättä salassapitosäädösten estämättä. Ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa myös yhdessä lapsen vanhemman kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi. Tällöin voidaan yhteistyössä perheen kanssa olla yhteydessä sosiaalityöntekijään samalla varmistaen, että tieto lapsen mahdollisesta tuen tarpeesta tulee ajoissa lastensuojelun tietoon. Myös pyyntö on tehtävä viipymättä. Yhteystiedot lastensuojelun konsultointiin ja tuentarpeen asioihin löytyvät Peruskuntaturvayhtymä Akselin nettisivuilta.</p> <p>Henkilöstö on velvollinen kertomaan lapsen asioita vanhemmille. Mahdollisille varahakijoille kerrotaan perushoitoon liittyvistä asioista</p>	<p>Varhaiskasvatuk- sen henkilöstö</p>	<p>Aina</p>
--	--	-------------

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.7 LAPSEN KATOAMINEN	28.2.2022 / V. 6	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Lapsen turvallisuus 2. Nopea ja selkeä toimintatapa 3. Lapsen katoamisen jälkikäsitteily		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
- Henkilöstö tietää tarkalleen, montako lasta on varhaiskasvatuksessa ja keitä he ovat.	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
- Ehkäistään lasten katoamiset riittävällä valvonnalla. Pyritään riittävään henkilökunnan määrään, lapsia ei jätetä yksin ja tiedetään aina missä he ovat. Tukea tarvitsevia lapsia valvotaan erityisellä huolella.	Lapsiryhmän henkilöstö, pk:n johtaja, varhaiskasvatuksen ohjaaja	Aina
- Varhaiskasvatuspaikan ja koulun välillä kuljetettavien esioppilaiden poissaoloista on oltava tieto molemmissa paikoissa.	Vanhemmat, varhaiskasvatuksen ja esiope- tuksen henkilöstö	Aina
- Tehokas ulkovalvonta on riskien huomioimista, aktiivista lasten seurantaa ja ennaltaehkäisyä, joka edellyttää aikuisen läsnäoloa.	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
- Lapsen katoamistilanteessa henkilöstö etsii lasta, mutta mikäli etsintä ei tuota tulosta, soitetaan vanhemmille ja hätänumeroon 112 n. 15 minuutin kuluttua katoamisesta.	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa
- Jos työntekijä on yksin, hälytetään apua heti hätänumerosta 112. Perhepäivähoitajien on hyvä etukäteen suunnitella, keneen voi ottaa yhteyttä lapsen katoamistilanteessa.	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa
- Päiväkodeissa henkilöstö sopii keskenään työnjaon; kuka huolehtii hoidossa olevista lapsista, kuka hakee kadonnutta lasta ja mistä, kuka hälyttää avun ja kuka ilmoittaa vanhemmille. Tarvittaessa voidaan hälyttää apuun jo kotiin lähteneitä työkavereita (pelastus- ja turvallisuussuunnitelman ohjeet).	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa

<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksessa olevien muiden lasten rauhoittaminen on tärkeää. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Katoamistilanteen avoin, asiallinen, toisiaan syyttelemättä tapahtuva jälkikäsitteily vanhempien, henkilöstön, lasten, varhaiskasvatusohjaajan tai varhaiskasvatusjohtajan kanssa on tärkeää. 	Lapsiryhmän henkilöstö, pk:n ja vk:n johtaja, varhaiskasvatusohjaaja	Tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Myös läheltä piti -tilanteista tiedotetaan asianomaisille. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Kun liikutaan varhaiskasvatuspaikan ulkopuolella, lapset käyttävät huomioliivejä, joissa lukee varhaiskasvatuspaikan puhelinnumero. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarvittaessa

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.8 VARHAISERITYISKASVATUS	28.2.2022 / V. 8	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Erityiskasvatuspalvelut kaikille tarvitseville varhaiskasvatuksessa oleville lapsille 2. Luottamuksellinen yhteistyö vanhempien ja kasvatushenkilöstön välillä 3. Fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti hyvinvoiva lapsi		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
<ul style="list-style-type: none"> - Jokaisen varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvan on huomioitava, että lapsi on yksilö, jolla on omat vahvuudet sekä henkilökohtaiset kasvatustavoitteet. - Nousiaisten kunnassa on kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja (kveo). Kiertävä veo auttaa, neuvoo ja konsultoi tarvittaessa varhaiskasvatuksen henkilöstöä. - Varhaiskasvatuksen erityisopettajiin voi ottaa yhteyttä (puhelimitse, sähköpostitse), jos lapsesta on huoli, myös lasta nimeämättä. - Kiertävä veo käy eri hoitopaikoissa tapaamassa varhaiskasvattajia, lapsiryhmiä, lapsia ja tapaa tarvittaessa myös vanhempia. - Varhaiskasvatuksen koko henkilöstö havainnoi ryhmän lapsia ja kertoo havainnoistaan veolle lapsen kehitykseen, oppimiseen ja haasteiden ennaltaehkäisyyn liittyen. Lapsen kehitystä seurataan säännöllisesti ja havainnot kirjataan muistiin. - Vanhempien luvalla tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa lapsen parhaaksi. Varhaiskasvatuksen alkaessa varmistetaan yhteistyötahot, joita ovat mm. neuvola, psykologi, puhe-, fysio- ja toimintaterapeutti ja perheneuvola. - Kun lapsesta herää huoli, keskustellaan aina ensin vanhempien kanssa. Mitä varhaisemmassa 	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatuk- sen henkilöstö Kveo Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat Kiertävä veo Lapsiryhmän henkilöstö Varhaiskasvatuk- sen henkilöstö, vanhemmat Lapsiryhmän henkilöstö, veot 	<ul style="list-style-type: none"> Aina Tarpeen mukaan Tarpeen mukaan Tarpeen mukaan Aina, tarpeen mukaan Varhaiskasvatuk- sen alkaessa, tarpeen mukaan Tarpeen mukaan

<p>vaiheessa lapsi saa tarvitsemaansa tukea, sen parempi. Erilaiset tukitoimet voidaan aloittaa tarpeen mukaan, eikä varsinaista diagnoosia erikseen tarvita.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kun lapsesta herää huoli, lapsen tuen tarvetta kartoitetaan havainnoimalla lasta, haastatteleamalla vanhempia ja muita mahdollisia asiantuntijoita sekä tarvittaessa kveon tekemin kartoituksin. - Muistiinpanot lapsesta ovat luottamuksellisia. - Vanhempien ja henkilöstön kanssa pidetään yhteispalavereja. - Resurssien puitteissa ja tuen tarpeen mukaan lapsella on mahdollisuus siirtyä pienryhmään päiväkotia Nuppulaan. - Lapsen tuen tarpeen tasosta riippuen lapselle tehdään yleisen tuen, tehostetun tuen tai erityisen tuen suunnitelma kehityksen ja oppimisen tukemiseksi ja seuraamiseksi. Suunnitelmat kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelman liitteenä. - Tarvittaessa kveo tekee yhdessä varhaiskasvatuksen opettajan sekä perhepäivähoitajan kanssa lapsen 3 v (Hali), 4 v ja 5 v (kehu) arvioinnit ja ICF- arvioinnit. - Tukea tarvitsevalle lapselle suositellaan säännöllistä läsnäoloa varhaiskasvatuksessa aamupäivisin klo 8 – 12 välillä lapsen kehityksen tukemiseksi. 	<p>Varhaiskasvatuk- sen henkilöstö, kveo</p> <p>Lapsiryhmän henkilöstö, veot</p> <p>Varhaiskasvatuk- sen henkilöstö</p> <p>Kveo, varhaiskasvatuksen henkilöstö</p> <p>Varhaiskasvatuk- sen henkilöstö, veot, vanhemmat</p> <p>Kveo, varhaiskas- vatuksen opettaja, perhe-päivähoitaja</p> <p>Vanhemmat, veot, lapsiryhmän henkilöstö</p>	<p>Tarpeen mukaan</p> <p>Aina</p> <p>Tarpeen mukaan</p> <p>Tarpeen mukaan</p> <p>Tarpeen mukaan</p> <p>Tarpeen mukaan</p>
--	--	---

TOIMINTAOHJE	PVM JA VERSIO	
2.9 YHTEISESTI TOTEUTETTAVAT SÄÄNNÖT VARHAISKASVATUKSESSA	28.2.2022 / V. 8	
ORGANISAATIO	LAATIJA	
Nousiaisten varhaiskasvatus	Nousiaisten varhaiskasvatus	
TAVOITE		
1. Lapsen turvallisuuden varmistaminen 2. Turvallisten rajojen ja sääntöjen noudattaminen 3. Mahdollisimman hyvän ja asianmukaisen varhaiskasvatuksen tarjoaminen lapsille		
SOVITTUJEN MENETTELYJEN KUVAUS (TOIMINTAOHJE)	VASTUUHLÖT	HUOM. / AIKATAULU
- On tärkeää, että on selkeitä, perusteltuja ja johdonmukaisia sääntöjä, joita koko henkilöstö noudattaa lapsen, tilanteen ja tarpeen mukaan.	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
- Säännöt ja rajat luovat turvallisuutta, kunhan ne eivät ole liian tiukkoja ja ankaria.	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
- Kiusaamisen ehkäisystä on laadittu erillinen toimintaohje, ohje 2.11.	Laatukäsikirjan työryhmä	Keväällä 2012
- Jos lapsi rikkoo sääntöjä vaarantaen itsensä tai muiden turvallisuutta, viedään lapsi rauhoittumaan. Lasta ei koskaan jätetä yksin ja lapsen turvallisuuden tulee olla taattu. Rauhoittumispaikan on oltava turvallinen.	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarpeen mukaan
- Lasta rauhoitetaan tarvittaessa pitämällä sylissä tai aikuisen lähellä ja ohjaamalla tekemään oikein. Lasta ei nolata, nöyryytetä eikä syllistetä.	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarpeen mukaan
- Jos lapsi on vaarassa satuttaa itseään, toisia tai ympäristöään, lasta pidetään turvallisesti sylissä, kunnes hän on rauhoittunut. Holding-menettelyn käytöstä on sovittava lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa. Holding-tilanteesta on tehtävä kirjallinen tapahtumakuvaus. Painopeiton käytöstä sovitaan yhdessä vanhempien kanssa. Sopimus painopeiton käytöstä kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lasta käsitellään kunnioittavasti. Toisille lapsille kerrotaan aikuisen hoitavan asian. Muille vanhemmille tiedotetaan asiasta harkinnan mukaan lapsen vanhempien luvalla.	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina

<ul style="list-style-type: none"> - Lapselle ollaan tarvittaessa tiukkoja, mutta lapselle puhutaan asiallisesti. Kun asia on käsitelty, siihen ei enää palata. Aikuinen toimii ammatillisesti ja asiallisesti. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Kiukkukohtauksen saaneelle puhutaan rauhallisesti. Hän ei kiukultaan ja huutamiseltaan sillä hetkellä kuuntele eikä ymmärrä. Lapsen rauhoituttua asia käsitellään hänen kanssaan. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Lapsi saa olla lapsi. Hänen annetaan leikkiä ja toimia turvallisuus huomioiden. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Toimitaan niin, että tunteet näytetään, sallitaan ja niistä puhutaan. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön mahdolliset epäammatilliset menetelmät otetaan puheeksi lapsiryhmän ulkopuolella. Lapsen turvallisuus taataan kaikissa tilanteissa. Lapsen etu on tärkein. 	Lapsiryhmän henkilöstö, ohjaaja	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstö keskustelelee, miettii ja päättää yhdessä noudatettavista säännöistä ja rajoista. Perhepäivähoitajat voivat keskenään tai varhaiskasvatusohjaajan tai kveon kanssa miettiä toimintaohjeita erilaisiin tilanteisiin. 	Lapsiryhmän henkilöstö, veot	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen erityisopettajaan tulee ottaa yhteyttä tarpeen mukaan, jos on tarvetta keskustella tässä toimintaohjeessa mainituista asioista. 	Vanhemmat	Tarpeen mukaan
<ul style="list-style-type: none"> - Myös vanhemmat noudattavat sovittuja sääntöjä tuodessaan ja hakiessaan lasta. 	Vanhemmat	Aina

<ul style="list-style-type: none"> - Emme jätä ketään yksin, jokainen lapsi on yhtä arvokas. Kunnioitamme lasta, emme koskaan nöyryytä häntä. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Annamme jokaiselle lapselle positiivista palautetta, syyliä ja läheisyyttä. Kaikkia lapsia kohdellaan kunnioittavasti ja tasa-arvoisesti. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Tunnemme lapset ja lapsiryhmän mahdollisimman hyvin. Aikuinen on lasten lähetyvillä, havainnoi ja on aidosti läsnä. Ohjaamme ja osallistumme lasten leikkiin. Autamme myös lapsia tutustumaan toisiinsa mahdollisimman hyvin. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Aikuisen on huomioitava, että erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevat lapset vaativat enemmän ennakointia, tukea ja aikaa. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelemme lapsiryhmän kanssa lasten ikä huomioiden, ystävyydestä ja siitä, mikä on kiusaamista ja siitä, ettei minkäänlaista kiusaamista sallita. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Säännöllisin väliajoin
<ul style="list-style-type: none"> - Mietimme uusia vuorovaikutuksen toimintamalleja, esim. miten leikissä toimitaan, ettei kiusaamista synny. Luomme olosuhteet sellaisiksi, ettei kiusaamistilanteita pääse syntymään. Opetamme lapselle toisenlaisia tapoja toimia. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Säännöllisesti
<ul style="list-style-type: none"> - Tunne- sekä tapa- ja moraalikasvatuksen avulla opetamme lapselle toisten ihmisten kunnioittamista, kykyä empatiaan, hyviä käytöstapoja jne. Vahvistamme sosiaalisten taitojen kehittymistä. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Ymmärrämme omana esimerkkinä olemisen tärkeyden, esim. aikuiset eivät omalla esimerkillään anna mallia kiusaamiseen. Myös aikuinen voi toimia väärin, jolloin asia selvitetään ja pyydetään anteeksi. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Aina
<ul style="list-style-type: none"> - Järjestämme pienryhmissä toimimista, jolloin kykenemme paremmin havainnoimaan, osallistumaan ja ymmärtämään lasten sosiaalisia suhteita. Rauhoitamme lapsen arkea ja tilanteita. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Mahdollisimman usein
<ul style="list-style-type: none"> - Kannustamme ”hyvä me” -henkeä esim. pelien, leikkien ja satujen muodossa 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina

<ul style="list-style-type: none"> - Opetamme lapsille sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja (mm. empatiakyky, ongelmanratkaisutaidot, itsehillintä, impulssin hallinta), jolloin he pystyvät paremmin yhteistoimintaan sekä solmimaan ja ylläpitämään hyviä ystävyys-suhteita. Kannustamme lapsia välittämään toisista ihmisistä. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Aina
<p>Kiusaamiseen puututaan:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Kerromme vanhemmille tästä toimintaohjeesta sekä mahdollisista kiusaamistilanteista. Vanhempien ja varhaiskasvatuspaikan välisen avoimen ja luottamuksellisen yhteistyön avulla ongelmista pystytään puhumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Varhaiskasvatuksen alkaessa, aina
<ul style="list-style-type: none"> - Rohkaisemme vanhempia ottamaan yhteyttä mahdollisista riitatilanteista. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Tarpeen mukaan
<ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstöllä on johdonmukaiset ja yhtenäiset toimintatavat. Jokaisen aikuisen pitää puuttua tilanteisiin aina ja heti. Otamme selville, mitä asia koskee, kaikilla voi olla eri näkemys tapahtumista. 	Lapsiryhmän henkilöstö	Aina, tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Rohkaisemme lapsia kertomaan kiusaamistilanteista ja asioista yleensä. Kiusaamisesta kertominen ei ole kantelua. Suhtaudumme aina vakavasti, emme vähättele. Jos aikuinen suhtautuu kanteliin vähättelevästi tai kielteisesti, viestittää hän lapselle, ettei toisista tarvitse välittää. Jututamme lapsia, selvitämme mitä tapahtui, puolueettomasti. Otamme lapsen kertomukset ja kokemukset vakavasti. ”Hyvä kun kerroit, seuraan tilannetta vähän aikaa”, viestittää että välitämme. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Aina, tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Kiusaamistilanteisiin puutuu heti se aikuinen, joka on paikalla. Hän odottaa tilanteen ja lapsen rauhoittumista, jonka jälkeen asia selvitetään lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> - Pyrimme ratkaisemaan ongelmat keskustelemalla jokaisen asianosaisen kanssa erikseen. Riidat selvitetään, sovitaan ja sovitaan lapsen ikätaso huomioiden. Seuraamuksen tulee olla tasapuolinen ja oikeudenmukainen, mutta yksilöllinen. Autamme lasta toimimaan vastaisuudessa oikealla tavalla. 	Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat	Tarvittaessa

<ul style="list-style-type: none"> - Lasta kannustetaan ratkaisemaan ristiriitatilanteita omatoimisesti, aikuisen tuella. Annamme positiivista palautetta ja kannustusta lapselle. - Emme syyllistä lasta, vaan annamme hänelle vaikeissa tilanteissa enemmän aikaa ja huomiota. Lapsi voi olla kovin ahdistunut, eikä osaa kertoa syitä. - Jos koetaan, että aikuisen omat keinot eivät riitä, jos on epävarma tai toivoton olo, otetaan yhteys esim. kveohon tai neuvolaan. - Tarkistamme laatukäsikirjan ja huolehdimme, että uusi työntekijä saa tiedon laatukäsikirjasta ja toimintaohjeista. <p>Lähteet: MLL:n ja Folkhälsanin julkaisu Laura Kirves ja Maria Stoor-Grenner: ”Kiusaamisen ehkäisy varhaiskasvatuksessa” sekä Laura Kirveen koulutusilta aiheesta Nousiaisissa 6.3.2012.</p>	<p>Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat</p> <p>Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat</p> <p>Lapsiryhmän henkilöstö, vanhemmat</p> <p>Laatukäsikirjan työryhmä, pk:n johtaja, vk. ohjaaja</p>	<p>Aina</p> <p>Tarvittaessa</p> <p>Tarvittaessa</p> <p>Joka toinen vuosi, tarvittaessa</p>
---	---	--

VAITIOLOSITOUMUS

VAITIOLOVELVOLLISUUS JA SIITÄ JOHTUVA TIETOJEN SUOJAAMINEN

YLEISTÄ: Jokaisen sivistystoimessa työskentelevän on noudatettava vaitiolovelvollisuutta ja se koskee myös kaikkia päivähoidon työntekijöitä. Se on voimassa myös vapaa-aikana sekä palvelussuhteen päätyttyä.

Vaitiolovelvollisuuden noudattamisella pyritään asiakkaan yksityisyyden suojaamiseen. Yksikin julkisuuteen tullut luvaton tietojen antamistapaus saattaa aiheuttaa yleisen käsityksen henkilöstön epäluotettavuudesta, mikä voi vaikeuttaa luottamuksellisen asiakas/hoitosuhteen syntymistä.

VAITIOLOVELVOLLISUUDEN KOHTEENA OLEVAT TIEDOT:

Vaitiolovelvollisuuden kohteena oleva tieto voi olla suullinen, nähty tai asiakirjasta ilmenevä. Asiakirjaksi luetaan myös näyttöpäätteet, tietokonelaitteistot, filmit ja muut tallennusvälineet.

VAITIOLOVELVOLLISUUDEN SISÄLTÖ:

Asiakkaita koskevat tiedot eivät ole keskustelun aiheita ellei keskustelu ole työtehtävien hoitamista.

Asiakirjat on säilytettävä siten, että ne eivät ole asiattomien saatavissa. Tietokonepääteen käyttäjän on pidettävä huolta siitä, että muut eivät voi asiattomasti käyttää sitä tai sivulliset nähdä ruudulla näkyviä tietoja.

Asiakirjoja kuljetettaessa niiden joutuminen sivullisten saataville on estettävä.

Kun tarpeettomia asiakirjoja hävitetään, on se tehtävä esim. silppuamalla siten, että lukeminen on mahdotonta. Vaitiolovelvollisuuden kohteena olevia asiakirjoja ei saa heittää sellaisenaan roskeen.

Salassa pidettävien asioiden selville ottaminen omiin tarkoituksiin tai uteliaisuuden tyydyttämiseksi on virkavelvollisuuksien vastaista toimintaa. Vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta voi seurata sakko- tai vankeusrangaistus.

SITOUMUS

Lupaen, että en kenellekään sivulliselle ilmaise, jätä heidän saatavilleen tai muulla tavoin saata kenenkään tietoon mitään yksityisten henkilöiden asioita.

Olen lukenut yllä olevat minua koskevat ohjeet ja minulle on selvitetty säännösten sisältö ja merkitys.

Nousiaisissa _____

työntekijän allekirjoitus

selvityksen antaja

VARHAISKASVATUKSEN LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA

Laatukäsikirjassa on toimintaohje lapsen sairastumisesta 2.5.

Varhaiskasvatuksen tehtävä ei ole lääkehoidosta vastaaminen, mutta varhaiskasvatuksessa on lapsia, joilla saattaa olla jatkuva lääkitys.

Lapsen kroonisen sairauden lääkehoito on osa lapsen hoidon kokonaisuutta, jonka lähtökohtana on kiinteä yhteistyö vanhempien kanssa. Vanhempien tulee kertoa varhaiskasvatusyksikön esimiehelle ja henkilökunnalle lapsen terveyteen liittyvät seikat. Tällaisia ovat krooniset sairaudet, allergiat ym. asiat, jotka vaikuttavat lapsen turvallisen varhaiskasvatuksen toteutumiseen, Asiat kirjataan lapsen vasuun.

Sairastuminen

Varhaiskasvatuspäivän aikana sairastuvalle lapselle osoitetaan rauhallinen paikka lepäämistä varten. Lapsen sairastuessa on otettava välittömästi yhteyttä hänen huoltajiinsa ja sovittava heidän kanssaan lapsen noutamisesta. Sairastunutta lasta ei jätetä yksin. Kiireellisissä ja henkeä uhkaavissa tapauksissa henkilökunta ottaa yhteyttä lääkäriin tai kutsuu paikalle sairaankuljetusauton.

Sairaam lapsen hoito

Sairaam lapsen hoidossa noudatetaan neuvolan ohjeistusta. Lapsen poissaolotarve sairauden takia ja eristämistarve varhaiskasvatuksesta taudin tarttuvuuden ajaksi eivät ole sama asia. Poissaolotarve vaihtelee lapsesta ja sairaudesta riippuen. Poissaolotarve on usein pidempi kuin eristämisaika, joka on tarpeen taudin tarttuvuuden vuoksi.

Lääkkeiden antamisesta sopiminen

Lapsille ei pääsääntöisesti anneta lääkkeitä varhaiskasvatuspäivän aikana. Mikäli lapsella on tarve jatkuvaan lääkitykseen, sovitaan lääkkeen antamisesta lapsen vasussa. Vanhemmat toimittavat lääkärin kirjalliset ohjeet varhaiskasvatukseen. Esimies nimeää lapsen lääkityksen vastuuhenkilöt (vähintään 2). Tavanomaisissa sairaustapauksissa lääkkeiden antaminen lapselle on ensisijaisesti huoltajan vastuulla.

Lääkehoidon osaamisen varmistaminen ja ylläpitäminen

Lapsen lääkehoidosta sovitaan lapsen vasussa ja sitä päivitetään tarpeen vaatiessa. Esimies huolehtii siitä, että uudet työntekijät saavat tarvittavan tiedon ja opastuksen, mikäli yksikössä on lääkehoitoa saava lapsi ja varmistaa, että hän saa sairautta koskevan koulutuksen ja tarvittavat luvat.

Varhaiskasvatuksessa järjestetään ensiapukoulutusta. Tarvittaessa järjestetään lapsen lääkehoidon koulutusta lasta hoitaville varhaiskasvatuksen työntekijöille.

Henkilöstön vastuut, velvollisuudet ja työnjako

Kroonisesti sairaan lapsen lääkehoidon antavat ensisijaisesti siihen koulutetut henkilöt.

Yksikkökohtaisesti määritellään ensiapukaapille vastuuhenkilö, joka huolehtii siitä, että kaapissa on tarvittava varustus. Perhepäivähoitajat huolehtivat kodissaan olevien ensiapukaappien

asianmukaisesta sisällöstä.

Mikäli yksikössä on lapsi, joka tarvitsee jatkuvaa lääkehoitoa, on sovittava, kenen vastuulla lääkityksen toteutuminen on. Toimintamallia sovittaessa on huomioitava mahdolliset loma-ajat tai muut poissaolot.

Yksikön esimies vastaa siitä, että turvallisuus- ja pelastussuunnitelma on tehty ja että sitä päivitetään henkilökunnan kanssa. Suunnitelmat esitetään myös uusille työntekijöille.

Lupakäytännöt

Lääkehoitoon peruskoulutukseltaan kouluttamaton henkilö voi osallistua luonnollista tietä annettavan ja ihon alle pistettävän lääkehoidon toteuttamiseen riittävän koulutuksen ja sen kautta saatavan luvan jälkeen. Koulutuksen antaa laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö ja kirjallisen luvan terveydenhuollon toiminnasta vastaava lääkäri. Myös terveydenhuollon ammattihenkilöiden tulee osallistua osaamisen varmentamiseen. Sosiaali- ja terveystoimi tai muu lasta hoitava taho järjestää yleistä tai yksilöllisesti suunnattua täydennys- ja/tai muuta lisäkoulutusta ja myöntää tarvittavat luvat.

Lääkehuolto

Ensiapukaappi on oltava jokaisen varhaiskasvatusyksikön toimipisteessä ja se on sijoitettava siten, etteivät lapset pääse siihen käsiksi. Kaapissa säilytetään ensiapuvälineitä, ei lääkkeitä jodia lukuun ottamatta. Kaapissa ei säilytetä henkilökunnan käyttöä varten tarkoitettuja särkylääkkeitä, vaan niistä tulee jokaisen huolehtia itse. Myös niiden säilytyksessä on huomioitava, että ne ovat lukkojen takana lasten ulottumattomissa.

Vanhempien tuomien lääkkeiden säilytyksessä varmistetaan turvallinen ja oikeanlainen säilytys, esim. lämpötila. Lääkkeet säilytetään lapsilta ulottumattomissa, lukollisessa kaapissa. Lääke tuodaan annoksena, ja pakkauksen päällä tulee olla lapsen nimi, lääkkeen nimi, lääkkeen vahvuus, säilytyspaikka, mihin aikaan lääke on annettava ja missä lääke tulee säilyttää esim. jääkaappi.

Lääkkeiden jakaminen ja antaminen

Mikäli lapsella on jatkuva lääkitys, taustalla täytyy olla suomalaisen lääkärin antama resepti ja ohjeissa lapsen nimi, annostus, antotapa ja –aika. Lääkkeiden antoa varten lapsella on oltava henkilökohtainen lääkelista, johon merkitään, mikä lääke on annettu, annos, koska annettu ja kuka antanut.

Huoltajia on hyvä muistuttaa, että he lapsen kanssa lääkärissä asioidessaan pyytävät pitkävaikutteisia lääkkeitä, jotta lääkkeen antaminen voidaan hoitaa huoltajien toimesta varhaiskasvatuspäivän ulkopuolella. Tähän poikkeuksen tuo vuorohoito, koska lapsi saattaa olla hoidossa mihin aikaan vuorokaudesta tahansa. Vuorohoidossa on erityisesti huomioitava, että lääkeannoksen päälle on merkitty lääkkeen nimi ja vahvuus sekä lapsen nimen lisäksi myös kellonaika, jolloin lääke on annettava.

Perusturvakuntayhtymä Akseli
MASKU • MYNÄMÄKI • NOUSIAINEN

Lääkehoitosuunnitelma varhaiskasvatuksessa (päivähoito, aamu- ja iltapäivätoiminta, esikoulu) ja koulussa

Turvallinen lääkehoito - Opas lääkehoitosuunnitelman tekemiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa
Ritva Inkinen, Petri Volmanen, Suvi Hakoinen & (toim.), Juvenes Print THL 14/2015.

Varhaiskasvatuksessa (päivähoito, aamu- ja iltapäivätoiminta, esikoulu) ja koulussa lasten lääkehoitoa toteutetaan erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisen koulutuksen saaneiden työntekijöiden toimesta. Varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa annetaan lääkkeitä yksilöllisen suunnitelman mukaan vain erityistilanteissa.

Varhaiskasvatuksen johto vastaa siitä, että lääkehoidon toteuttamisesta sovitaan asianmukaisesti. Pitkäaikaissairaiden lasten hoidon koordinoivastuu on terveydenhuollolla. Huoltajan / huoltajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lapsen hoidosta vastaavan lääkärin (tai lääkärin valtuuttaman muun terveydenhuollon ammattihenkilön) kanssa sovitut asiat kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Huoltaja / huoltajat vastaavat siitä, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on lasta hoitavien edellä mainittujen tahojen käytettävissä. Huoltaja / huoltajat vastaavat myös lapsen yksilöllisen lääkkeen / lääkkeiden toimittamisesta varhaiskasvatukseen.

Koulussa oppilaan lääkehoidosta vastaavat huoltaja / huoltajat ja lapsi itse oman kehitystasonsa mukaisesti. Oppilas osaa usein itse ottaa lääkkeensä ja tällöin koulun henkilökunnan tehtävänä on antaa huoltajan toimittama lääkeannos ja / tai valvoa, että lääke tulee otetuksi ja seurata lapsen tilannetta. Kun oppilaalla ilmenee lääkehoitoa vaativa sairaus tai kun kouluun on tulossa säännöllistä lääkehoitoa tarvitseva lapsi, huoltajan / huoltajien on huolehdittava siitä, että lääkehoidon toteuttamisesta sovitaan yhdessä terveys- ja opetustoimen henkilöstön kanssa. Sovittaviin asioihin kuuluvat lääkityksen toteuttaja sekä tämän varahenkilö ja heidän tarvitsemansa perehdytys, erityistilanteisiin varautuminen, ensiapukäytännöt sekä työnjako ja vastuut koulun toimijoiden, huoltajan / huoltajien ja lapsen kesken. Asioista tehdään kirjallinen suunnitelma, ja tieto suunnitelman laatimisesta kirjataan myös oppilaan henkilökohtaiseen hyvinvointisuunnitelmaan.

Pääsääntönä on, että lääkehoitoon koulutetun terveydenhuollon ammattihenkilön, kuten lähihoitajan, tulisi toteuttaa lääkärin lapselle määräämä lääkehoito. Varhaiskasvatuksen / koulun työntekijä voi toteuttaa lääkärin lapselle määräämää luonnollista tietä annettavaa tai ihon alle pistettävää lääkehoitoa. Lääkehoidon toteuttaminen perustuu työntekijän suostumukseen, riittävään perehdytykseen, lisäkoulutukseen sekä tarvittaessa lupaan (ihon alle pistettävä lääkehoito).

Liite 1 Lapsen / oppilaan lääkehoitosuunnitelma
Liite 2 Injektiolupa

Perusturvakuntayhtymä Akseli
MASKU • MYNÄMÄKI • NOUSIAINEN

- Toistaiseksi voimassa oleva lääke / lääkkeet
- Tilapäinen / lyhytaikainen lääke ajanjaksolle ____ . ____ .20 ____ - ____ . ____ .20 ____

Lapsen / oppilaan lääkehoitosuunnitelma

Huoltaja / huoltajat vastaa siitä, että lapsen/ oppilaan lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on kaikkien lasta hoitavien tahojen käytettävissä. Huoltaja vastaa myös lapsen/ oppilaan yksilöllisen lääkkeen toimittamisesta hoito- / opiskelupaikkaan. Kaikki lapsen / oppilaan lääkehoitoon osallistuvat tahot toimivat yhteistyössä huoltajan / huoltajien kanssa.

Suunnitelma päivitetään riittävän usein, vähintään toimintakausittain ja aina kun lääkehoidossa tapahtuu muutoksia.

Lapsen/ oppilaan nimi: Lapsen hoitopaikka / koulu	Henkilötunnus:
Huoltajien nimet:	Puhelinnumerot, mistä tavoittaa päivän aikana:

Tiedot lääkkeestä ja lääkehoidosta (Varhaiskasvatuksessa tai koulussa annetaan vain lääkärin lapselle määräämiä reseptilääkkeitä. Lääkkeen on aina oltava alkuperäispakkauksessa ja siitä on käytävä ilmi annostus.)

Lääke 1, Lääkkeen nimi:	Lääkkeen säilytyspaikka:	Lääke vastaanotettu Lääkkeen määrä, pvm ja työntekijän nimikirjaimet
Sairaus, jonka hoitoon lääkettä käytetään	Annostus ja lääkkeenantotapa, kelloaika	Lääkkeen antokirjaus (pvm. , klo., lääkkeen antaja)
Lääke 2, Lääkkeen nimi:	Lääkkeen säilytyspaikka:	Lääke vastaanotettu Lääkkeen määrä, pvm ja työntekijän nimikirjaimet
Sairaus, jonka hoitoon lääkettä käytetään	Annostus ja lääkkeenantotapa, kelloaika	Lääkkeen antokirjaus (pvm. , klo., lääkkeen antaja)
Lääke 3, Lääkkeen nimi:	Lääkkeen säilytyspaikka:	Lääke vastaanotettu Lääkkeen määrä, pvm ja työntekijän nimikirjaimet
Sairaus, jonka hoitoon lääkettä käytetään	Annostus ja lääkkeenantotapa, kelloaika	Lääkkeen antokirjaus (pvm. , klo., lääkkeen antaja)

Lääkehoitoon liittyvät toimenpiteet ja seuranta

Muut mahdolliset toimenpiteet (esim. verensokerin mittaaminen):
Seurataan seuraavia oireita:
Huoltajaan / huoltajiin ollaan yhteydessä seuraavissa tilanteissa:
Päivystyksellisesti terveydenhuoltoon ollaan yhteydessä seuraavissa tilanteissa (puh. 112)
Menetelmätavat poikkeustilanteissa (esim. retket, liikunta, vuorohoito, varahoito, kerhot)

Tämä lääkehoidon suunnitelma on laadittu yhteistyössä huoltajan / huoltajien kanssa

Huoltajan / huoltajien allekirjoitus
____/____ 20____
____/____ 20____
Varhaiskasvatuksen / koulun edustajan allekirjoitus
____/____ 20____
Lääkehoidon toteutukseen ovat sitoutuneet seuraavat henkilöt
____/____ 20____
____/____ 20____
____/____ 20____
____/____ 20____
Terveydenhuollon yhteyshenkilö ja puhelinnumero

Lääkehoitosuunnitelmaa laatimassa olleet muut henkilöt
____/____ 20____
____/____ 20____

Lapsen/oppilaan lääkehoitosuunnitelma liitetään lapsen/oppilaan varhaiskasvatussuunnitelman/ hyvinvointisuunnitelman liitteeksi ja säilytetään kuluvan toimintakauden loppuun.